

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 544/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. K., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaniach vedených pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a sp. zn. 23 Cb 69/06 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 a jeho uznesením z 29. februára 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“,

v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. K., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a sp. zn. 23 Cb 69/06 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 (ďalej spolu aj „napadnuté konania“) a jeho uznesením z 29. februára 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„Dňa 2. januára 2004 sťažovateľ podal na Okresnom súde Bratislava III návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 50.000,- Sk istiny s prísl. a zmluvnou pokutou voči dlžníkovi L. s. r. o., zároveň v kolkoch zaplatil súdny poplatok za návrh v sume 2.500,- Sk.

Dňa 8. januára 2004 Okresný súd Bratislava III vydal platobný rozkaz č. k. 42 Rob 2/04-13, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 31. 1. 2004. Právoplatnosť a vykonateľnosť vyznačil súd dňa 25. februára 2004.

Dňa 7. decembra 2004 konkurzný súd KS Bratislava vyhlásil konkurz na majetok dlžníka – konanie č. k. 8 K 1/04, do funkcie SKP ustanovil JUDr. P. L.

Dňa 2. februára 2005 si sťažovateľ na podklade právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu č. k. 42 Rob 2/04-13 prihlásil do konkurzného konania č. k. 8 K 1/04 vedeného voči dlžníkovi vykonateľnú pohľadávku.

Dňa 19. apríla 2006 podal dlžník odpor proti platobnému rozkazu.

Súd previedol konanie z pôvodného konania č. k. 42 Rob 2/04 do konania pod č. k. 23 Cb 69/06.

Dňa 18. septembra 2006 vydal Okresný súd Bratislava III uznesenie č. k. 23 Cb 69/06-54, ktorým konanie prerušil z odôvodnením, že na majetok dlžníka bol dňa 7. decembra 2004 vyhlásený konkurz.

Dňa 17. októbra 2006 podal SKP na Okresnom súde Bratislava III odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 23 Cb 69/06-54, žiadal o jeho zrušenie a o pokračovanie v konaní. Predmetné podanie SKP upravil dňa 18. 10. 2006.

Žiadosť SKP o pokračovanie v konaní Okresný súd Bratislava III odignoroval. Bol nečinný – svojvoľne pokračoval v porušovaní práva sťažovateľa na prejednanie veci a rozhodnutie v primeranej lehote, čo malo za následok znehodnotenie pohľadávky sťažovateľa uplatnenej v súdnom konaní – vznik priamej škody (márne zaplatený súdny poplatok – ktorý súd odmietol vrátiť) a ušlého zisku na strane sťažovateľa (viď. judikatúra).

Dňa 30. októbra 2006 podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 23 Cb 69/06-54 o prerušení konania.

Až dňa 31. marca 2010 Krajský súd v Bratislave zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 18. 09. 2006 č. k. 23 Cb 69/06-54 o prerušení konania, nariadil Okresnému súdu Bratislava III pokračovať a konať s odporcom.

Dňa 10. mája 2010 Okresný súd Bratislava III vytyčil termín pojednávania na deň 25. 06. 2010, teda 1. termín pojednávania v čase, kedy už bol žalovaný dlžník vymazaný ex offo z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I dňom 27. 05. 2010 - viď. výpis z OR. Na túto skutočnosť sťažovateľ upozornil písomne Okresný súd Bratislava III podaním zo dňa 19.07.2010.

Dňa 25. júna 2010 Okresný súd Bratislava III vydal uznesenie č. k. 23 Cb 69/06-139, doručené 2. 8. 2010, ktorým súd konanie zastavil a diskriminačne rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Konanie súd zastavil z dôvodu, že odporca bol dňom 27. 05. 2010 vymazaný z obchodného registra.

Dňa 2. 8. 2010 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava III proti uzneseniu č. k. 23 Cb 69/06-139 o zastavení konania odvolanie (doručené súdu 5. 8. 2010), ktorým žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť o vrátení zaplateného súdneho poplatku.

Dňa 2. marca 2011 Okresný súd Bratislava III vydal uznesenie č. k. 23 Cb 69/06-153, doručené 1. 4. 2011, ktorým súd rozhodol, že sťažovateľovi sa súdny poplatok nevracia.

Dňa 5. apríla 2011 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava III proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie (doručené súdu 5. 4. 2011), ktorým žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť o vrátení zaplateného súdneho poplatku.

Dňa 29. februára 2012 Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 1 Cob 165/2011-161, doručené 1. 6. 2012, potvrdil uznesenie č. k. 23 Cb 69/06-153 vydané dňa 2. marca 2011. Proti tomuto uzneseniu nepripustil odvolanie.

Predseda Okresného súdu Bratislava III na sťažnosť sťažovateľa na prieťahy vo veci a diskrimináciu sťažovateľa vo veci nevrátenia zaplateného súdneho poplatku, doručenej súdu do podateľne dňa 8. 3. 2012 v zákonom stanovenej lehote nereagoval.“

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej argumentuje takto:

«Je nesporným, že Okresný súd Bratislava III porušil právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, čo malo za následok v kontexte nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Bratislava III v Bratislave vo veci č. k. 42 Rob 2/04 absolútne znehodnotenie žalovanej pohľadávky v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom a to predčasným vyznačením doložky právoplatnosti a vykonateľnosti dňa 25. februára 2004 a po podaní odporu až v r. 2006 prevedenie veci do „Cb“ a konanie pod sp. zn. 23 Cb 69/06, ktoré Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 25. júna 2010 zastavil, doručené 2. 8. 2010 a zároveň diskriminačne rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Okresný súd Bratislava III odignoroval žiadosť SKP na pokračovanie v konaní – teda nekonal, hoc tak bol povinný, čo malo za následok, že SKP popretá pohľadávka na prieskumnom pojednávaní dňa 12. 3. 2007 sa nestala súčasťou Zoznamu nesporných pohľadávok a teda po skončení konkurzného konania (16. 9. 2009) sťažovateľ nemohol aplikovať ustanovenie §-u 45 ods. 2 ZKV ako aj ust. §-u 66g ods. 1, ods. 2 ZKV v spojení s ust. §-u 420 a nasl. Obč. zák. voči štatutárom úpadcu, ktorí si nesplnili povinnosť podať návrh na konkurz.

Porušovatelia teda v konečnom dôsledku odmietli efektívnu, účinnú a rýchlu ochranu sťažovateľovi, dopustili sa zjavnej a neprípustnej diskriminácie sťažovateľa nevrátením mu zaplateného súdneho poplatku v sume 2.500,- Sk ešte dňa 2. januára 2004 za podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, pričom postupom súdu došlo k deštrukčnému konaniu znehodnotením pohľadávky uplatnenej v súdnom konaní v dôsledku závažných procesnoprávných pochybení zo strany Okresného súdu Bratislava III v Bratislave (ust. § 173 O. s. p.), teda porušovatelia sa vydaním nezákonných rozhodnutí pokúsili

neprípustne pripraviť sťažovateľa o jeho majetok vo forme zaplateného súdneho poplatku, pričom sťažovateľovi neposkytli primeranú súdnu ochranu v primeranom čase, táto bola odmietnutá.

Význam veci vidí sťažovateľ v tom, že zo strany porušovateľov v 1. rade a v 2. rade došlo k zásahu do jeho práva na ochranu majetku, k zmareniu možnosti rozmnoženia majetku, zmareniu „legitímneho očakávania“, pričom porušovateľ v 1. rade a v 2. rade nekonali účinne a efektívne, vyvolali stav právnej a osobnej neistoty sťažovateľa o výsledok konania od 2. 1. 2004 do 1. 6. 2012 (teda 8,5 roka) došlo k znehodnoteniu pohľadávky uplatnenej v súdnom konaní už dňa 2. januára 2004, o ktorej porušovateľ v 1. rade právoplatne nerozhodol vinou vlastných procesnoprávných a hmotnoprávných pochybení.»

V nadväznosti na skutočnosť, že predmetom ochrany základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu je aj „legitímna nádej nadobudnutia majetku“, pričom zaplatený súdny poplatok „predstavuje finančné prostriedky, ohľadne ktorých má účastník súdneho konania legitímnu nádej na ich navrátenie za splnenia zákonných podmienok (napr. v rámci náhrady trov konania pri priaznivom rozhodnutí v merite veci alebo pri vrátení súdneho poplatku v zákonom predvídaných prípadoch)“, je sťažovateľka toho názoru, že postup krajského súdu v napadnutom konaní, ako aj vydané napadnuté uznesenie v tomto konaní je v rozpore s uvedeným základným právom podľa ústavy a právom podľa dodatkového protokolu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva obchodnej spoločnosti V. s. r. o., B. na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo rovnosti zaručené v čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod č. k. 42 Rob

2/04 a následne pod č. k. 23 Cb 69/06 na Okresnom súde Bratislava III v Bratislave porušené boli.

2. Základné práva obchodnej spoločnosti V. s. r. o., B. na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo rovnosti zaručené v čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod č. k. 1 Cob 165/2011 na Krajskom súde v Bratislave porušené boli.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 165/2011-161 zo dňa 29. 02. 2012 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na nové konanie a rozhodnutie.

4. Obchodnej spoločnosti V. s. r. o... sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 12.750,- €..., ktoré je Okresný súd Bratislava III v Bratislave povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

5. Obchodnej spoločnosti V. s. r. o... sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.500,- €..., ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

6. Obchodnej spoločnosti V. s. r. o... súd priznáva náhradu trov konania v sume 334,29 €..., ktoré je Okresný súd Bratislava III v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. E. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

7. Obchodnej spoločnosti V. s. r. o... súd priznáva náhradu trov konania v sume 334,29 €..., ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. E. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd si od okresného súdu zapožičal spis vzťahujúci sa na konanie vedené týmto súdom pod sp. zn. 23 Cb 69/06 a z jeho obsahu zistil, že sťažovateľka doručila okresnému súdu 2. januára 2004 návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 50 000 Sk [1 659,70 € (ďalej len „návrh na vydanie platobného rozkazu“)] proti obchodnej spoločnosti L., s. r. o. (ďalej len „odporkyňa“), a zároveň zaplatila súdny poplatok vo výške 2 500 Sk. Okresný súd následne vydal platobný rozkaz č. k. 42 Rob 2/04-13, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 31. januára 2004 (ďalej len „platobný rozkaz“). Odporkyňa doručila okresnému súdu 19. apríla 2006 odpor proti platobnému rozkazu, v ktorom poprela pohľadávku čo do dôvodu a jej výšky, pričom zároveň namietala nesprávne doručenie platobného rozkazu.

Zo spisu okresného súdu ďalej vyplýva, že 20. apríla 2006 bol spis vzťahujúci sa na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 42 Rob 2/2004 prevedený do senátu Cb a bola mu pridelená sp. zn. 23 Cb 69/06. Okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 69/06-43

z 12. mája 2006 vyzval sťažovateľku, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia doplatila súdny poplatok v sume 13 135 Sk. Dňa 18. septembra 2006 okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 69/06-54 konanie prerušil na základe skutočnosti, že na majetok odporkyne bol vyhlásený uznesením krajského súdu č. k. 8 K 1/04-105 zo 7. decembra 2004 konkurz. O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 Cb 69/06-54 z 18. septembra 2006 krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 341/2006-74 zo 6. februára 2007 rozhodol tak, že ho odmietol. Na základe odvolania správcu konkurznej podstaty odporkyne zo 17. októbra 2006 proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Cb 69/06-54 z 18. septembra 2006 bolo toto uznesenie okresného súdu uznesením krajského súdu č. k. 1 Cob 256/06-125 z 31. marca 2010 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne bolo okresným súdom na 25. jún 2010 nariadené pojednávanie, na ktorom bolo uznesením č. k. 23 Cb 69/06-139 konanie zastavené a zároveň bolo zrušené uznesenie č. k. 23 Cb 69/06-43 z 12. mája 2006, ktorým bolo sťažovateľke uložené zaplatiť doplatok súdneho poplatku vo výške 13 135 Sk (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“). Sťažovateľka v podaní označenom ako odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, ktoré okresnému súdu doručila 2. augusta 2010, namietala, že okresný súd sa v uznesení o zastavení konania nevysporiadal s otázkou „nároku na vrátenie zaplateného súdneho poplatku“, a navrhla, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu č. k. 23 Cb 69/06-139 z 25. júna 2010 zrušil. Krajský súd po predložení spisu vzťahujúceho sa na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 23 Cb 69/06 tento vrátil okresnému súdu s odôvodnením, že z obsahu podania sťažovateľky vyplýva, že ide o návrh na vrátenie súdneho poplatku, a nie odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Cb 69/06-139 z 25. júna 2010. Okresný súd následne uznesením č. k. 23 Cb 69/06-153 z 2. marca 2011 rozhodol tak, že sťažovateľke súdny poplatok nevrátil (ďalej len „uznesenie o nevrátení súdneho poplatku“). O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o nevrátení súdneho poplatku rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 165/2011-161 z 29. februára 2012 (napadnutým uznesením, pozn.) tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a následne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 69/06

Sťažovateľka odôvodňuje namietané porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru predovšetkým „nesprávnym úradným postupom“ okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07). Táto skutočnosť umožňuje preskúmať časť sťažnosti smerujúcu proti namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a sp. zn. 23 Cb 69/06 spoločne.

Z citovanej chronológie úkonov okresného súdu vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a následne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 69/06 vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 23 Cb 69/06-139 z 25. júna 2010 bolo napadnuté konanie vedené okresným súdom zastavené. Sťažovateľka v sťažnosti síce uvádza, že proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania podala odvolanie, krajský súd však toto podanie s prihliadnutím na jeho obsah posúdil ako návrh na vrátenie zaplateného súdneho poplatku, o ktorom následne rozhodol okresný súd uznesením o nevrátení súdneho poplatku. Okresný súd uznesenie o zastavení konania odôvodnil existenciou neodstrániteľnej prekážky konania, ktorá nastala tým, že odporkyňa (obchodná spoločnosť, pozn.) zanikla bez právnej nástupkyne. Aj napriek chýbajúcemu vyznačeniu právoplatnosti uznesenia okresného súdu o zastavení konania je zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie zrejmé, že uvedené uznesenie bolo sťažovateľke doručené 2. augusta 2010.

Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

Ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej s'ťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o s'ťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

S prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 69/06-139 z 5. júna 2010 napadnuté konanie zastavil, pričom uvedené uznesenie sťažovateľke riadne doručil, je ústavný súd toho názoru, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 42 Rob 2/2004 a následne pod sp. zn. 23 Cb 69/2006 v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (3. júla 2012, pozn.) už nemohlo dochádzať k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Technický nedostatok vyznačenia právoplatnosti uznesenia okresného súdu o zastavení konania s prihliadnutím na jeho riadne doručenie sťažovateľke nemôže byť dôvodom odklonu od stabilizovanej judikatúry ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Rob 2/04 a následne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 69/06

Podľa sťažovateľky *„nesprávnym úradným postupom a predčasným vyznačením doložky právoplatnosti a vykonateľnosti dňa 25. februára 2004“* zo strany okresného súdu, ktorý následne zastavil konanie vedené pod sp. zn. 23 Cb 69/2006, okresný súd spôsobil *„absolútne znehodnotenie žalovanej pohľadávky“*, čím malo dôjsť k porušeniu jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 ústavy.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Z citovaného prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní vedenom okresným súdom vyplýva, že okresný súd napadnuté konanie uznesením č. k. 23 Cb 69/06-139 z 5. júna 2010 zastavil. Proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania mohla sťažovateľka podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd. Sťažovateľka síce doručila okresnému súdu 2. augusta 2010 podanie označené ako odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd sa v uznesení o zastavení konania nevysporiadal s otázkou „*nároku na vrátenie zaplateného súdneho poplatku*“, a navrhla, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu č. k. 23 Cb 69/06-139 z 25. júna 2010 zrušil. Zo samotného obsahu tohto podania však vyplýva, že sťažovateľka napáda časť uznesenia okresného súdu o zastavení konania týkajúcu sa „*nepriznania vrátenia zaplateného súdneho poplatku*“. Uznesenie okresného súdu o zastavení konania však neobsahuje výrok o (ne)priznaní vrátenia súdneho poplatku (obsahuje výroky o zastavení konania vedeného pod sp. zn. 23 Cb 69/06, o nepriznaní náhrady trov konania a o zrušení uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 Cb 69/06 z 12. mája 2006, pozn.), preto krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vyhodnotil podanie sťažovateľky z 2. augusta 2010 ako návrh na vrátenie súdneho poplatku, a nie odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti týkajúce sa (ne)posúdenia podania sťažovateľky z 2. augusta 2010 ako odvolania ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, hoci mala k dispozícii účinný opravný prostriedok (odvolanie) proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania, tento nevyužila. O tomto opravnom prostriedku (odvolaní) by bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc

krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011.

Zo spisu vzťahujúceho sa na konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 vyplýva, že napadnuté konanie krajského súdu o (ne)vrátení súdneho poplatku bolo právoplatne skončené 1. júna 2012, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie krajského súdu č. k. 1 Cob 165/2011-161 z 29. februára 2012. Z uvedeného dôvodu v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (3. júla 2012) už objektívne nemohlo dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu (pozri časť II.1 tohto uznesenia) dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 a jeho uznesením z 29. februára 2012

Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým uznesením o nevrátení súdneho poplatku *„nepripustne pripravil sťažovateľku o jej majetok vo forme zaplateného súdneho poplatku, pričom sťažovateľke neposkytol primeranú súdnu ochranu v primeranom čase, táto bola odmietnutá“*.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti, tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (napr. III. ÚS 271/05).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 69/06-153 z 2. marca 2011 rozhodol tak, že sťažovateľke súdny poplatok nevrátil. O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o nevrátení súdneho poplatku rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu o nevrátení súdneho poplatku potvrdil.

Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie, že v jej veci krajský súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

V napadnutom uznesení krajský súd predovšetkým uviedol:

«Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nevrátil navrhovateľovi súdny poplatok, ktorý navrhovateľ spolu s návrhom zaplatil v kolkoch vo výške 2.500,- Sk (82,98 Eur) poukazujúc na ust. § 11 ods. 3, 8 a ust. § 13 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), keď po uplynutí trojročnej lehoty od zaplatenia súdneho poplatku (t. j. po 01. 01. 2008) bolo možné rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku iba v prípade, že navrhovateľ vezme návrh späť, avšak v danej veci navrhovateľ nikdy nevzal návrh späť. Konanie bolo zastavené uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 25. 06. 2010 (č. l. 139 spisu) po výmaze odporcu z obchodného registra ku dňu 27. 05. 2010. Ďalej uviedol, že spolu s predvolaním na pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 25. 06. 2010, súd ešte vyzýval navrhovateľa, či vzhľadom na okolnosti tohto sporu na návrhu trvá, napriek tomu navrhovateľ dňa 21. 06. 2010 súdu oznámil, že na podanom návrhu trvá, pričom z týchto dôvodov už súd nemohol vydať rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku navrhovateľovi.

Odvolaací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech, keď napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Súd prvého stupňa pri vydaní napadnutého uznesenia dôsledne vychádzal a správne aplikoval príslušné zákonné ustanovenia upravujúce podmienky vrátenia súdneho poplatku. Jeho záver o nemožnosti vrátenia súdneho poplatku podľa ust. § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch je správny, pretože navrhovateľ nevzal návrh na začatie konania späť pred prvým pojednávaním, a tak po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom bol zaplatený súdny poplatok, teda v danom prípade po 31. 12. 2007 (súdny poplatok bol zaplatený dňa 02. 01. 2004), súd nemôže rozhodnúť o vrátení poplatku podľa § 11 tohto zákona.»

Ústavný súd vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci o takýto prípad zjavne nejde.

Interpretácia a aplikácia príslušných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch uskutočnená krajským súdom v konaní o (ne)vrátení súdneho poplatku je vzhľadom na skutočnosť, že vrátiť súdny poplatok možno v súlade s § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch aj po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom bol zaplatený, len v prípade späťvzatia návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, ku ktorému došlo pred prvým pojednávaním, pričom o takýto prípad v okolnostiach namietaného postupu krajského súdu nešlo, podľa názoru ústavného súdu ústavne udržateľná a akceptovateľná.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým tento potvrdil uznesenie okresného súdu o nevrátení súdneho poplatku, a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o jeho porušení, a preto

sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.5 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 a jeho uznesením z 29. februára 2012

Sťažovateľka tiež namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Zaplatený súdny poplatok predstavuje finančné prostriedky, na vrátenie ktorých má účastník súdneho konania legitímnu nádej za splnenia zákonných podmienok (napr. v rámci náhrady trov konania pri priaznivom rozhodnutí v merite veci alebo pri vrátení súdneho poplatku v zákonom predvídaných prípadoch), a preto sťažovateľkou uplatňovaný nárok možno subsumovať pod pojem majetok, resp. vlastnícke právo, ktorému je v súlade s judikatúrou ústavného súdu (vychádzajúcej z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva) poskytovaná ochrana podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, v zmysle ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48

ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietat' len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospeľ k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.6 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 12 ods. 1, ako aj čl. 13 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 165/2011 a jeho uznesením z 29. februára 2012

Sťažovateľka namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a porušenie čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením, pričom z jej argumentácie vyplýva, že ich porušenie namieta v priamej príčinnej súvislosti (z obdobných dôvodov) s namietaným porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vychádzajúc zo skutočnosti, že dospeľ k záveru, že v sťažnosťou napadnutom konaní krajského súdu nie sú splnené podmienky

na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatoval, že v tomto konaní nemohlo postupom krajského súdu dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ani k porušeniu čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2012